

Minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Peters) aan hoge commissaris te Djakarta (Schürmann), 17 aug. 1951

Referte Uw telegrammen 165 en 168. Mede van Drees en Stikker.

Gisterenavond arriveerden Supomo en Zain. Blom en Kiveron namens mij haalden hen af. Supomo legde tegenover de pers een rustige verklaring af, waarin hij onder meer zeide dat als het mogelijk zou zijn ook voor Nieuw-Guinea een bevredigende oplossing te vinden de laatste beletselen voor een goede samenwerking zouden zijn weggenomen.

In de ochtendbladen werd reeds een samenvatting opgenomen van de 'vurige' rede van Sukarno. Deze is blijkbaar tevoren aan de pers verstrekt.

De uit Uw telegram en de pers tot dusver gebleken inhoud van de rede maakt het voeren van besprekingen met Supomo uiterst bezwaarlijk. De Regering verzoekt U daarom aan Subardjo terzake opheldering te vragen.

Meermalen is van Indonesische zijde verklaard dat het voortbestaan van het geschil over Nieuw-Guinea op zichzelf geen beletsel hoeft te zijn om de samenwerking tussen beide landen voort te zetten, zij het op een andere basis dan tevoren. De unie, aldus werden de Indonesische uitlatingen verstaan, is niet levensvatbaar en psychologisch ziet men daarin een beperking van de onafhankelijkheid, welke niet langer aanvaardbaar wordt geacht.

Dit betoog stond min of meer los van het Nieuw-Guineageschil. Thans echter heeft Sukarno niet alleen rechtstreeks verband gelegd, doch vindt hij voorts grond voor verbreking Unie in zijns inziens onrechtmatige bezetting door Nederland van dat gebied. Van de Nederlandse Regering kan bezwaarlijk worden verwacht dat zij in goede verstandhouding met een afgevaardigde van de RI besprekingen voert, indien het betoog van de President door de Indonesische Regering zou worden onderschreven. Zij zou alsdan haar beleid niet kunnen verantwoorden tegenover de Staten-Generaal. Wij wachten Uw nader bericht alvorens Supomo besprekingen met ons kan aanvangen.